

GIODO

Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych

„DANE OSOBOWE – DOBREM OSOBISTYM XXI WIEKU”

PAMIĘTAJ !!!!

Prywatność jest wartością tak cenną, że musi być chroniona przez prawo.

Ochrona danych osobowych – wymóg czy konieczność?

- Przepisy prawa, w tym również te, które regulują działalność szkół (obowiązki, odpowiedzialność)
- Dane osobowe jako dobra osobiste – możliwość dochodzenia roszczeń np. przez rodziców ucznia
- Różne kategorie danych osobowych w szkołach, w tym również dane wrażliwe, podlegające surowszym zasadom dotyczącym ich przetwarzania
- Zagrożenia (handel danymi, zagrożenie prywatności, wyłudzenia, podszywanie się pod inne osoby, niebezpieczeństwa z Internetu)

- **przetwarzanie danych** - jakiejkolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych
- **zbiór danych** - każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępny według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie (istnienie cechy albo cech pozwalających na odnalezienie informacji bez potrzeby przeglądania całego zestawu)

Przykłady zbiorów danych przetwarzanych przez szkoły:

- **Przykłady zbiorów danych przetwarzanych przez szkoły:**
  - Księga Ewidencji Dzieci w Szkole Podstawowej (coroczna adnotacja o spełnianiu przez dziecko obowiązku szkolnego)
  - Zbiór uczniów szkoły (dane w różnych miejscach: karta zapisu dziecka do szkoły, Księga Ewidencji Uczniów, dziennik lekcyjny, Arkusz Ocen, ewidencja legitymacji szkolnych, dane przetwarzane przez pedagoga)
  - Zbiór danych osób korzystających z biblioteki szkolnej
  - Zbiór ewidencja wejść do placówki
  - Zbiór danych rodziców/opiekunów prawnych uczniów

Szkoła jako specyficzny administrator danych:

- Szkoła i organ prowadzący (samorząd)
- Stosowanie w pierwszej kolejności przepisów „branżowych”, a dopiero w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami, stosujemy postanowienia ustawy o ochronie danych osobowych
- Dostęp do danych osobowych w szkołach posiada wielu pracowników: dyrektorzy, pracownicy sekretariatów, nauczyciele, lekarz, pielęgniarka, pedagog, księgowa, kadrowa, a do pomieszczeń, gdzie znajdują się dane mogą mieć dostęp jeszcze inni: osoby sprzątające, ochrona

Akty prawne

Konwencja Nr 108 Rady Europy z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych.

Takim aktem na poziomie europejskim jest dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

Zasady w nich wyrażone przeniosła do polskiego porządku prawnego **ustawa o ochronie danych osobowych**, zwana dalej ustawą. Jej uchwalenie w dniu 29 sierpnia 1997 r. było przejawem postępującej demokratyzacji życia publicznego w Polsce i troski o ochronę prywatności każdego obywatela znajdujących wyraz w art. 47 i 51 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.

interaktywne akty prawne

[USTAWA
O OCHRONIE
DANYCH OSOBOWYCH](#)

Konstytucja RP

Artykuł 47

Każdy ma prawo do ochrony życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Artykuł 51

Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.

1. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.
2. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.
3. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.
4. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

Artykuł 8

PRAWO DO POSZANOWANIA ŻYCIA PRYWATNEGO I RODZINNEGO

1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.
2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

Artykuł 12

Nie wolno ingerować samowolnie w czyjekolwiek życie prywatne, rodzinne, domowe, ani w jego korespondencję, ani też uwłaczać jego honorowi lub dobremu imieniu. Każdy człowiek ma prawo do ochrony prawnej przeciwko takiej ingerencji lub uwłaczaniu.

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy

Definicja danych osobowych

- **Danymi osobowymi** są wszelkie informacje dotyczące konkretnej osoby, za pomocą których bez większego wysiłku można tę osobę zidentyfikować, chociaż nie jest ona wyraźnie wskazana. Możliwą do zidentyfikowania jest taka osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności poprzez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne. Informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

Do danych osobowych zalicza się:

Imię, nazwisko i adres osoby, ale również przypisane jej numery, dane o cechach fizjologicznych, umysłowych, ekonomicznych, kulturowych i społecznych.

Danymi osobowymi nie będą zatem pojedyncze informacje o dużym stopniu ogólności, np. sama nazwa ulicy i numer domu, w którym mieszka wiele osób, rozmiar buta czy wysokość wynagrodzenia. Informacja ta będzie jednak stanowić dane osobowe wówczas, gdy zostanie zestawiona z innymi, dodatkowymi informacjami, np. imieniem i nazwiskiem czy numerem ewidencyjnym PESEL, które w konsekwencji można odnieść do konkretnej osoby.

Dane osobowe – wyjaśnienie pojęcia

DANE ZWYKŁE

Dane wrażliwe (sensytywne, szczególnie chronione)

pochodzenie rasowe lub etniczne	poglądy polityczne	przekonania religijne lub filozoficzne
przynależność wyznaniowa, partyjna lub związkowa	stan zdrowia	kod genetyczny
nałogi	życie seksualne	skazania
orzeczenia o ukaraniu	mandaty, orzeczenia wydane przed sądem lub urzędem	

Pesel

Przykładem pojedynczej informacji stanowiącej dane osobowe jest numer ewidencyjny PESEL. Numer ten, zgodnie z art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych¹, jest 11 cyfrowym, symbolem numerycznym, jednoznacznie identyfikującym osobę fizyczną, w którym sześć pierwszych cyfr oznacza datę urodzenia (rok, miesiąc, dzień), kolejne cztery – liczbę porządkową i płeć osoby, a ostatnia jest cyfrą kontrolną, służącą do komputerowej kontroli poprawności nadanego numeru ewidencyjnego. Numer ten, występując nawet bez zestawienia z innymi informacjami o osobie, stanowi dane osobowe, a ich przetwarzanie podlega wszelkim rygorom przewidzianym w ustawie.

Warunki przetwarzania danych osobowych

Pracownik może przetwarzać dane, tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy:

- posiada pisemne **upoważnienie** do przetwarzania danych osobowych;
- jest umieszczony w **Ewidencji Osób Upoważnionych** do przetwarzania danych;
- w **celu i zakresie** wskazanym w upoważnieniu;
- przez **okres** na jaki upoważnienie zostało udzielone.

Uwaga!

Pracownicy upoważnieni do przetwarzania danych osobowych są zobowiązani do ochrony danych zarówno w trakcie trwania zatrudnienia, jak i po jego ustaniu.

Definicja przetwarzania danych osobowych

Przetwarzaniem danych osobowych jest wykonywanie na nich jakichkolwiek operacji.

Przetwarzaniem jest zatem już samo przechowywanie danych osobowych, nawet jeśli podmiot faktycznie z nich nie korzysta. W pojęciu przetwarzania mieści się także ich udostępnianie, zmienianie, modyfikowanie, przekazywanie, zbieranie, utrwalanie, opracowywanie.

Prawa osób, których dane są przetwarzane

- Prawo do informacji i kontroli przetwarzanych danych przysługujące osobie, której dane dotyczą.

- Prawo do wniesienia sprzeciwu.

- Prawo zaprzestania przetwarzania danych ze względu na szczególną sytuację osoby.

- Prawo do poprawiania danych, aktualizacji, żądania wstrzymania ich przetwarzania lub ich usunięcia.

Zasady przetwarzania danych

- Zasada celowości: dane muszą być zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami
- Zasada adekwatności: dane muszą być merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane
- Zasada czasowości: dane muszą być przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania

Naruszanie przepisów ustawy

Naruszenie przepisów ustawy może narazić administratora danych na odpowiedzialność:

- ☐ administracyjnoprawną,
- ☐ karną,
- ☐ dyscyplinarną
- ☐ cywilnoprawną.

Obowiązki nałożone na szkołę

- Dołożenie szczególnej staranności przy przetwarzaniu danych osobowych
- Respektowanie praw osób, których dane dotyczą
- Zabezpieczenie danych osobowych
- Zgłoszenie zbioru (zbiorów) do GIODO (jeśli nie jest zwolniony z rejestracji)
- Kontrola przetwarzania i ochrony danych
- Obowiązki związane z powierzeniem przetwarzania danych

Problematiczna strona WWW

- **Prawo przedruku** pozwala na rozpowszechnianie utworu czyjegoś autorstwa w celach informacyjnych bez uzyskania na to zgody autora - tylko dla prasy, radia i telewizji. **ALE**: strona internetowa, które zgodnie z definicją Ustawy prawo prasowe (pochodzącej z 26 stycznia 1984 roku) zalicza są do prasy.
- **Charakterystykę prasy** wymienia (ustawa) m.in. **publikacje periodyczne**, ukazujące się **przynajmniej raz do roku**, które **nie tworzą zamkniętej całości**, a także zespoły ludzi i pojedyncze osoby zajmujące się działalnością dziennikarską.
- Przedruk oznacza umieszczenie na stronie **całej treści**, zdjęcia lub znacznego fragmentu treści w **niezmienionej postaci**. Treści, które można przedrukować muszą być aktualne. Za aktualny uznawany jest temat, który w danej chwili jest przedmiotem zainteresowania publicznego.

Ogólnopolski Program Edukacyjny

„Twoje dane - twoja sprawa”

**Skuteczna ochrona danych osobowych - inicjatywa edukacyjna
skierowana do uczniów i nauczycieli**

rok szkolny 2015/2016

Wykorzystanie zgodne z prawem

- Rozsyłanie rachunków i faktur
- Informowanie o spotkaniach, imprezach
- Reklama za zgodą
- Przesyłanie materiałów np. prenumerat
- itp

Wykorzystanie niezgodne z prawem

- Spam
- Bezprawne sprzedawania baz danych
- Podszywanie się – kradzież tożsamości
- Przestępstwa finansowe

Ile kosztują dane osobowe?

- Karty kredytowe 0,50-5 USD
- Konta bankowe 30-400 USD
- Hasła do kont e-mail 1 - 350 USD

Bazy otwarte i półotwarte

- Krajowy Rejestr Długów
- Książki telefoniczne

Niemniej, **GIODO nie ma uprawnień do karania osób odpowiedzialnych za niezgodne z prawem przetwarzanie danych osobowych. Podmiotem właściwym w tej kwestii jest sąd.** Oznacza to, że w razie stwierdzenia, iż czyjeś działanie lub zaniechanie wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie, GIODO kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, dołączając dowody dokumentujące podejrzenie.

Natomiast **GIODO ma uprawnienia organu egzekucyjnego w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym.** A zatem, stosownie do ustawy z dnia 17czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, GIODO może nakładać grzywny w celu przymuszenia wykonania wydanej przez siebie decyzji administracyjnej.

Celem Programu jest:

1. przeszkolenie i wyposażenie kadry pedagogicznej w pakiety edukacyjne zawierające m.in. materiały informacyjne dotyczące zasad ochrony danych osobowych, scenariusze lekcji, prezentacje multimedialne i pomoce dydaktyczne, służące realizacji Programu
2. przygotowanie nauczycieli do kształtowania świadomych i odpowiedzialnych postaw wśród uczniów i uczennic
3. prowadzenie w szkołach zajęć związanych z tematyką ochrony danych osobowych m.in. na lekcji wychowawczej, historii, lekcji języka angielskiego, informatyce, wos
4. prowadzenie lekcji otwartych przez palcówki doskonalenia zawodowego nauczycieli

Źródło:

- www.giodo.gov.pl
- <http://www.rgbstock.pl/>

Bądź czujny! Przemyśl każdy swój ruch w sieci!

Pilnuj swego ... skarbu drogiego!

Dziękujemy za uwagę

Małgorzata Wojtczuk i Anna Lewandowska